

УРІДОВИЙ ОРГАН ЗАПОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗІДЧУЕННІ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

ЧК. XL. Ч. 45. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 25 лютого 1932.

VOL. XL.

No. 45. Jersey City, N. J., Thursday, February 25, 1932. THREE CENTS.

У. Н. СОЮЗ ПРИСТУПАЄ ДО ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ ЧЛЕНАМ

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ВИКОНУЄ УХВАЛИ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРСИ СІТІ (Ню Джерсі). — Екзекутивний Комітет У. Н. Союзу на своїм засіданні, влаштованому по закінченні Річного Засідання Головного Уряду У. Н. Союзу, приступив до переведення в життя нереальних проволочи ухвал Головного Уряду. У першу чергу Екзекутивний Комітет заявив про переведення в життя затвердженого Головним Урядом плану Екзекутивної допомоги членам У. Н. Союзу, загроженим через безробіття втратою свого членства в У. Н. Союзі. Загроженим втратою членства є члени, обзав'язані на старі роки обслуговування, які через безробіття тепер своїм вкладом платити не можуть, або вже платити перестали. Члени, обзав'язані на нові роки обслуговування, втрачають членство не загроженим, бо вони мають право позичити гроші на свої поліси й з тих прав уже користуватися.

На допомогу тим членам зі старого роду обслуговування, котрим грозить утрата членства, призначено суму 25,000 доларів, які мають бути уделені членам як 5-процентова позичка. Цю позичку члени має зобов'язатися звернути з 5 відсотками.

З негальною допомогою мають право користатися передовсім ті з вищих загрозлених членів У. Н. Союзу, котрі й найбільше потребують, на неї заслужили та по неї у відповідний спосіб згодяться.

Допомога призначена тим членам У. Н. Союзу, котрі що найменше нових три роки членські вклади в старому роді обслуговування виплачували й тим способом зложили для себе резерву, як члени платити до каси К. Н. Союзу за рік за своє обслуговування.

Члени У. Н. Союзу, котрі хочуть користатися з цієї допомоги, згодяться негайно до свого відділу й подадуть потрібні інформації його секретареві, який помістить ці інформації на спеціальній бланкетній таблиці, виготовленій Екзекутивною У. Н. Союзом.

Висхідні члени У. Н. Союзу, які втратили своє членство через безробіття, можуть теж згодуватися до допомоги, якщо вони постраждали, щоб їх прийнято наново, а уряд відділу У. Н. Союзу, прийнявши їх наново, потвердить, що їх здоров'я в добрім стані й вони на допомогу заслужили.

„ЕКОНОМІЧНИЙ КОМІТЕТ“ ДЕМОКРАТІВ.

ВАШИНГТОН. — Демократи в конгресі хочуть перевірити господарку республіканської адміністрації. Для цієї мети створено „Економічний Комітет“ з 7 членів. Кажуть, що демократи думають перевірити різні проекти Гувера й заощадити в цей спосіб у видатках яких \$100,000,000.

ВИМАГАЮТЬ СТЕЙТОВОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ОЛБАНІ. — Ухвалені стейтом \$20,000,000 на допомогу безробітним не вистачають і тому додаються від легіслації призначення дальших \$19,000,000.

Рахуються з тим, що треба ще буде значної суми на допомогу безробітним у літі та в наступну зиму.

ТАКИ ПРИСТУПАЮТЬ ДО РОЗБУДОВИ МАРИНАРКИ.

ВАШИНГТОН. — „Ді Сенат Невел Аферс Коміті“ одностайно заявив за те, щоб американська мариначка розбудовувати до цієї сили, яка є дозволена на підставі Лондонського договору. Це значить, що готові видати на збільшення флоту на протязі 10 літ \$888,000,000.

Республіканці й демократи згодні щодо самої справи, а тільки в непорозуміння щодо цього, коли видати гроші. Та законопроект перейде скоро, що в цей спосіб об'єднати працю американських делегатів для розроблення, яка є в Женеві. Мовляв, делегати могли би загрозити, що коли інші держави не схочуть розроблюватися, то Злучені Держави возьмуть перед у збройно.

ПРОТИ РЕФЕРЕНДУМА В СПРАВІ СМЕРТНОЇ КАРИ.

НЮ ЙОРК. — Стейтсмен сенатор, А. Спенсер, вніс законопроект, у якому домагається переведення в ньюйоркській стейті референдуму в справі смертної кари.

Проти цього заявляють товариство адвокатів та правники. Вони кажуть, що звичайні люди не можуть вирішити розумно такої справи, а тільки ті, що мають відповідне знання, а це судді, прокуратори, адвокати й правники.

ПОДАТОК ВІД ПРОДАЖІВ.

ВАШИНГТОН. — Секретар скарбу Милс заявив, що урядний торговий оборот вилосить 80 мільйонів доларів. Накопичений на продаж 2% податок приніс би державній скарбниці річно \$600,000,000.

СТІМСОН ПРО ДАЛЕКИХ СМІД.

Секретар стейту Стімсон видасть у скорому часі заяву, в якій вяснить становище Злучених Держав супроти подій на Далекім Сході. Америка обстоюватиме далі політику отворених границь щодо Китаю і мабуть не возьме у часті в економічній бойкоті Японії.

ЕДМОНТОН ДОПОРТУЄ СОТКИ БЕЗРОБІТНИХ.

Департамент допомоги міської управи в Едмонтоні щодня виходить в імміграційні уряди, щоб масово депортувати всіх чужинських іммігрантів, котрі є на допомозі міста, а в Канаді перебувають менше як п'ять літ.

Обчислюють, що п'ятдесят відсотків з тих, котрі дістають міську допомогу, п'ядають до депортуції. Порішено однег депортувати якнайбільше, скільки лише вадать. Число безробітних, яких дістане примусова висилка з Канади, вийнсть в Едмонтоні кодо 400. Поладання аплікації міста в справі депортуції може потребувати три місяці. В кожній річ — заявив директор міської департаменту — ми постарамось перевести депортувати дуже енергійно і скоро.

Мейором міста Едмонтон є член робітничої партії (соціаліст).

ЩОБ НЕ ШКОДИТИ ПОЛЬЩІ, ТРЕБА ПИТИ І КУРИТИ.

Польські патріотичні газети повідомляють, що в Східній Галичині оголосили української товариства бойкот тютюну й алкоголь. Це пояснюють вони в такий спосіб:

„Мотивами того бойкоту, як читачемо в відозві до народу, є намір заощаджувати на культурні справи, а в дійсності, щоб пошкодити державному скарбові, бо як алкоголь напикати так і тютюн є в Польщі державним монополією.“

Отже—висновок ясний. Своім бойкотом алкогольничих напиків та тютюну українці наспівають знищити Польщу. Значить, щоб не шкодити Польщі — треба курити і пияти тютюну.

І значно, що польські патріоти мають ще ємність хвалити свою „культуристію“, яку нібито світ між „теминами“ східними народами, а головне між „русинами“.

БУКОВИНСЬКІ ЗВИНИЯКИ В БУКАРЕШТІ.

Перед кількома днями за мовували в Бухаресті іюкняри на думітський і його дочку. Убивство виконано так зручно, що поліція не мала в першій хвилі ніяких саідів по обвинувачам, котрим була слуга Василь Мурешан і служниця Елєнція Боркану. Убивши іюкняра і його дочку, забрали 30,000 левів і біжуть. Коли поліція списувала протокол у дої заочник, прийшла туди сестра служниці Боркану й пилала за своєю сестрою. Скоплені поліцією, заявила, що Мурешан і його люба виходили на Букунію, бо вони походили з сучасного популу. Поліція зважала за сучасною жаландарією, котра пилала арештувати Боркану і її спільницю Мурешан. Цей убиває іред 4-ма місяцями свого батька і втік до Бухаресту. Боркану була передана протистують і карана за злодійство.

ЧУЖИНЦЬКІ ІМІГРАНТИ СТРАТЯТЬ ДОПОМОГУ, ЯК БУДУТЬ БОРОТІСЯ ПЕРЕД ДЕПОРТАЦІЄЮ.

Завва міста Едмонтону, що зайдати будуть депортовані по сімозі всі чужинські іммігранти, які в Канаді проживають коротше як п'ять літ і анакодяться на допомозі міста, викликає неспокійне враження в інших містах домінії. Таке саме думає в себе робити місьма рада в Калгарі. З Ріджамі цей змим вже депортували кодо 150 іммігрантів, стільки саме з Едмонтону і оложили. Заступник суперінтенданта для допомоги в Едмонтоні заявив, що кожному з іммігрантів, котрий буде боронитися перед висилкою, відберуть допомогу.

МАСОВИЙ МОРД НА МАНІТОБСЬКІЙ ФАРМІ.

Манітобська поліція шукає вбивця, який у подолудне-східній частині провінції, недалеко містечка Елма, в незвичайно брутальний спосіб замордував на фармі шість осіб: Мартина Ситара, його жінку й четверо дітей, з котрих наймолодший хлопчик має чотири роки. Вбивця порубав і порізав до смерті своїх жертв ножем і сівиркою, а відтак заварив їм, щоб затерти слід страшного заочину. Дні одначе не згоріли, бо судія зачавшу вогого погосарді. В хаті застали ще живою жінку Ситара, але вона зараз померла. В шпиталі у Вінніпегу ще борються зі смертю чотирьохлітнього Павла.

Поліція шукає 28-літнього Тимка Гречоски, свояка родини Ситарів, який з ними мешкав, а по закінчі сід пропав.

ЕПІСКОП ПРО ЕСКИМОСІВ.

Епископ А. Туркетта, проповідник християнства між Есकिмосами, що поверх 30 літ діє між тими народами і знаменито вивчив есकिмоску мову, в короткому інтерв'ю з представниками преси у Монреалі представив їм життя, релігію, звичай і обичаї того народу ілюміно. Він сказав, що всім опис життя Есकिмосів, які звичайно поделять в різних жартах, не відповідають правді. В них представити єс-ескимоси як дикіх янів, іля, що розстигнуваті й робити багато таких річей, які не відповідають порядку Американців. Епископ Туркетта заявив, що все те несправді. Есकिмоси заковувати аскані корали, вважати дуже високого роду зюмків, а білях людей жидуть, що в них обиди. По релігійному повір'ю, ес-ескимоси мають знаходитися в настві бога Нуніаюка, під-лежним маріам. Туди йде по смерті душі кожного праведного Есकिмоса чи Ес-ескимоса, і які особи йдуть до смерті до преля, що знаходиться в незачисленому місці на землі і спить; те поклоп потім воюхих страхати і тріпінити гералду у цьому невисказані мукі. Ож, а в американських жартах, як про життя Ес-ескимосів є дикі мислянки ілюміно добрим матеріалом для гумору.

ЗГРОДИЛО ТРОЄ ДІТЕЙ.

Василь Черкаський у Дрогобичі, йдучи з жінкою до церкви, зупинив у хаті 414-річного батька, Зайнуто Марію й 14-місячного Юліана й інших дітей. Зайнуто Марію й 14-місячного Юліана й інших дітей викликали вожоку й у дитини подумалися.

КОМУНІСТИ МУСЯТЬ ПОКУТУВАТИ.

Апеляційний суд у Калгарі (Канада) відкинув відкликання по 12 місяців в'язниці за парад без дозволу і без британського прапора. Згадане Солншевське підприємство відбулося в листопаді в Дром-голер під проводом комуністичного атакача Соливанна, котрий теж знаходиться між засудженими.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА ЛЮБІ НА ДАЛЕКІЙ ПІВНОЧІ.

На далекій півночі Канади зароджені поліційну облаву на трепера Джансона, котрий 31 грудня ранком вистрілом постріла, а 15 січня виледжав облогу всіхох полісменів, які прибули з Аляски. Вони облягли його кабіну 16 годнів, віддали 700 стріляв, зжигували 30 фунтів динаміту і — нічого не віддали. Джансон у міжчасі покинув кабіну і пропав. Нова поліційна ескеладія прибула втретє і, перешучи кабину втретє, знайшла друку кабіни Джансона, з котрої він став вистрілюватися. В часі стрілянини припинився вбитим, а коли полісмени вилізували, щоб його закопати, він стрівся і збив полісмена Милена. Покинувши при сорок степенях морозу сторожати кабіну поліційна стежка, щоб Джансон не втік, а з Аляски має прибути літак і відірв'єня.

ВІДКРИЛИ ЖІНКУ, КОТРА ВРАТУВАЛА МОЙСЕЯ.

Археологічний ескеладія в Єгипті під проводом Сер Чарлса Марстона вдалося ідентифікувати жінку, котра вратувала малого Мойсея з корчів на березі Ніло. Є нею єгипетська жінка Гатасу, одна з найвідоміших жінки Єгипту, що правила цілим краєм з Тотмеса II. По смерті Гатасу Тотмеса II почав переследувати й партію і тоді сторонники похити мордовали, між ними і Мойсей, мусів втікати з краю.

НІМЕЦЬКІ СЛОВА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

У „Прагер Прессе“ з дня 14 січня, р. знаходимо фелетон, підписаний М. Г. п. „Німецькі елементи в українській мові“. Є несправоздані з киники Д. Шолудька під таким же заголовком, що вийшла як 1-ий том „Збірника комісії для дослідження історії української мови“ в Києві „Української Академії Наук“. Цей словник має 780 слів. Більшість німецьких слів прийшла до нашої мови в ділянці промислу та торговлі (ковалі, будівничі, столярі, ткачі, швеці, пивовари, хрещі, меліничі). Чимала низка слів є з природостварення, війська та містечтва.

ЧУДАК ТАЙ ГОДІ.

В Ясах (Румунія) умер дуже багатий чоловік, Константін Тіка. В завіщанні записав на академію наук у Бухаресті 150 мільйон левів, під умовою, що академія видасть його трої. В прохвилюючі містату трої ступу відпущено його колододу брата. Академія розглянула ці трої і опинилася у величюю кломоті, бо всі ці трої мають дуже порогіфідний зміст. Ще й досі невідомо, як вярштати ці справу.

МОЖЛИВІСТЬ РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ВІЙНИ

ШАНГАЙ (Китай). — Від того часу, як японський уряд заявив, що він має поширити смугу активності японської армії в Китаю, все більше надриває можливість російсько-японського конфлікту. Події в Шангаї та в Манджурії тепер є димовою завісою, за якою Японія та Росія нестримно наближаються до конфлікту. Великі світові держави тепер знайшлися в тяжкому положенні, бо коли вони розпочали свою активну боротьбу проти японського поступовання в Китаю чи то способом бойкоту, чи спільним збройним виступом проти Японії, вони могли б знайти по одній стороні з радянською Росією, яка старатиметься знищити „капіталістичну Японію“ та впровадити радянську владу в Китаю.

Отже небажання Америки та європейських держав знайтися проти Японії разом з радянською Росією відіграє величезну роль у відношенні цих держав до китайсько-японського конфлікту. Крім того Японія старатиметься покінчити з хаосом у Китаю, щоб вибрати там ґрунт під ні комуністичної Росії. Це також стірає певні симпатії серед великих держав.

ВОРОШИЛОВ ГОТУЄТЬСЯ ВОЮВАТИ.

МОСКВА (СССР). — Комуністичний міністер війни, Ворошилов, у своєму черговому наказі військам зазначає, що в Манджурії під протекторатом Японців організується російська білогвардійська армія. Білогвардійці думають напасти на радянську територію на Далекому Сході, щоб там розпочати боротьбу з радянською владою в Росії.

Ворошилов далі говорить, що Росія старатиметься провадити політику миру, але вона готова кожної хвилини дати рішучий опір всім нападникам. Большевицький міністер киче свою кадрову армію й резерви бути готовими до оборони радянських земель та радянської влади.

Далеко-східня преса повідомляє, що большевицькі почали концентрувати на Далекому Сході свої війська, щоб бути готовими до боротьби з білогвардійцями на випадок, як вони перейдуть на радянську територію в Манджурії. Большевицька преса та офіційні особи стараються заперечити відомості про концентрацію большевицького війська.

КИТАЙЦІ ПЕРЕМАГАЮТЬ.

ШАНГАЙ (Китай). — Китайцями не лише пощастило відбити наступ Японців та захопити знову в свої руки позиції, які вони були втрачали, але навіть місцями збити Японців з тих позицій, котрі вони заміняли трохи поначатку наступу. Тепер бої на всіх лініях тривають притихли й обидві сторони стараються підвести свіжі підсилення та укріпити свої позиції.

Японія посиляє ще війська, щоб подвоїти тепершні свої сили в районі Шангаю. Китайці, підбадьорені своїми успіхами під Шангаєм, готуються до акції в Манджурії. Можна сподіватися, що їх армія спробує продертися знову на манджурську територію, щоб розпочати війну з Японцями.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ СТІЛЯЄ В СТРАЙКАРІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Трицять тисяч вугільних майнерів вийшли на протестний страйк проти зменшення їм заробітної плати на 8%, що вже оголосили власники майнів. Поліція старалася припинити протестний похід страйкарів і тому стріляла в натовпи майнерів.

Підчас масового мітингу страйкарів у Кошчеві поліція застріляла двох майнерів, а підчас демонстрації в Чельді вбила двох демонстрантів. Крім того в обох випадках були поранені майнери. Майнерські заворушення охопили тепер увесь добровільний вугільний район.

ПРОТИ ВИСОКОЇ ЦІНИ НА ЕЛЕКТРИКУ.

ВАРШАВА (Польща). — В Перемішлі та в інших містах у цьому районі населення оголосило бойкот електрики. Посадник міста Перемішля та кілька визначених громадян звернулися до населення з закликом не вживати електрики, поки електричні компанії не зменшать ціни на 30%. Населення на цей залик відгукнулося тим, що почало світити в себе в домах свичками та нафтовими лампками. З публичних установ електрику тепер уживають лише кінематографи. Ціни на електрику встановлені тут бельгійськими фірмами, які мають концесії, а тому іншого способу боротьби з високими цінами населення не має.

НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ, А СТАРА ПОЛІТИКА.

ПАРІЖ (Франція). — Уряд на чолі з прем'єром міністром Гарде вже виголосив своє есклосе в палаті голів. З нього видно, що новий уряд буде продовжувати тусам міжнародно політику, яку провадив уряд Лівалля, котрий є членом нового уряду. Франція значно збільшила свій військовий бюджет проти минулого року. Уряд поспіває не збільшувати необхідності охоронити кордонні держави, особливо тепер, коли стало відомо, що Німеччина підготувала своє населення тепер аніше до війни, ніж то було в 1914 році.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

	Three cents a copy	ПОДПИСКА: три центи
One year	\$ 7.00	На рік \$ 7.00
Six months	\$ 3.75	На шість місяців \$ 3.75
Three months	\$ 2.00	На три місяці \$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсі Сіті і Заграницю:
One year	\$10.00	На рік \$10.00
Six months	\$ 5.50	На шість місяців \$ 5.50
Three months	\$ 2.75	На три місяці \$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає

За кожна зміна адреси платиться 10 центів.

Tea, "Свобода", Montgomery 5-0498. Te. V. H. Сомма: Montgomery 5-1838

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ТІЛЬКИ ПЕРЕДВИБОРЧИЙ БУМ?

На третім році безробіття і депресії вже сам холодний розум наказує кождому ставитися обережно до всяких... зворотів на краще. Бо скільки то їх не було останніми літами! Скільки то не було офіційних заяв, що тому рік чи два, що депресія осягнула вже вершок. І скільки то не було ріжних заяв ріжних великих людей, котрі підтверджували заяви представників уряду. А надії справи виглядали так, що безробіття зростає далі.

Тому не дивно, що тепер нема загального одушевлення фінансовою корпорацією, котра має допомогти тим банкам, у яких люди мають заморожені гроші, або щодо яких є загроза, що зложені в них, однак зовсім загальні пропала. І не треба привязувати надто великої ваги до ревізії статута "Федерал Різерв Систем", яка має довести до об'єктивності кредит банкам на мільярди доларів та пущення в рух \$750,000,000 свіжого золота. Поправди на саму виступу про таку ревізію спекулянти на нью-йоркській біржі піднімали вартість ріжних паперів за два дні на \$6,000,000,000. І ще треба такого одного дня, а побільшає вартість паперів винести стільки, що воєнні довги, які європейські держави повинні сплатити З'єднаному Державу, а яких не сплатчують і ледви чи коли сплатять. Але ця спекуляція не означає ще дійсного звороту.

Бо звичайна людина, приглядаючись тому всьому, питає себе: що це властиво сталося? Роботи як не було так і нема. Поправди бізнесмен не видно. Ріжні підприємства, й то такі, що проіснували довгі десятиліття, попадають далі в банкрутство, а тут біржа нагло зростає, так як у часах найбільшого добробуту і найбільших спекулятивних оргій. Що це є ненормальне явище і рід очевидна. Це може підтверджувати те, що заповідали давніше, що чим більше буде до президенціальних виборів, тим більший буде "бум". Політичний бум потребує фінансового буму. І це є розв'язка того шмату, з яким зв'язані останні фінансові проекти уряду. Той шмат буде тепер продовжуватися аж до самих президенціальних виборів. До цього буму можна хіба додати тільки те, що коли ті проекти є дійсно такі добрі, й готові зареагувати безробіття, то чи не повинні вони бути вже давно введені в життя? Цьогож домагається ті, що були за скликання надзвичайної сесії конгресу! Та такої сесії не скликали. Ждали з нуждою аж до року виборів, щоб вжитися вештї рішд до ліквідації депресії. Та коби хоч тепер зліквідували!

А. Баворський.

БОЖЕВІЛЬНИЙ

(Гумореска).

— Я не дивувався би, — по-би умістити. Господина мабути думав, — як би він малопоки приказала принести мидичню, або медведя на ланцюгу, при-збанок і склянку, бо служба ведення суди чинагам! Не сподія мабути не згадала, — давалась так, як ось тут на мене; на чоловіка такого, як і вони... Не можна до вікна приступити!

Бід-вікна відчинили і замкнули його. Біль голосів кричали. Неначе бі хто цвяхи вбивав у дім біх годівні; аї-не око неначе він виділяло зі своєї ями. Дибовещий не любив джакити дорослох, бо казав, що вони псують шлунок і руйнують несли. Вештї такі носився а порохомми, щоби ними ратуватися, як би бязь же доводив його до божевілья. Також темер загавдав порутуватися порохом і оладом на голову. Приступив до стогина з мидичнею, та побачив, що мидичня суха. Вихопив збанок, він порожній. Скільки кожо мидичні... сухі!

— Сюди хіба кождий не за-завтї стороскїх гості, — по-думав, — можи служба не знає, що перші рік, яка такому го-стеві потрібна, то вода, що-

ЩО ВІДМОЛОДЖУЄ НАРІД

Ніхто не може заперечити, що український народ завжди ставив освіті домагаючи між своїх найважливішій справ. Наша історія вчить, що наш народ цілком змагався до освіти переважно у діло, якщо тільки мав до того найменшу змогу. Де-то зі старшого покоління до-м'яте ще, якщо тільки бачили старалися якісь чином збільшити свою дитину від школи. Розглядаючи ці факти, ми повинні бачити, що український народ не бажав освіти, а тимчасом це було засадничим мильним закінченням. Наш селянин бочував від школи, бо хоч не розумом, то серцем вичував, що школа, яка забирала його дитину, не давала того, що дитину від батька цікавило би; словом: вичував, що це школа не-рідна. Про те, як наш народ цінить рішну школу, засвідчують ті мільйони жертви, які він склав кожного року, не зв'язуючи на те, що вже дав державі податок майшнім і на освіті потреби, а тимчасом — і на школу.

Коли приглянемо до життя ті частки українського народу, що живе під Польщею, то побачимо, що жертви на освіту освіти кінчили та що вони себе вповні оправдують. На 25,212 народних шкіл, отже коли найважливіших для народу, родилих шкіл ім. Шевченка у — є лише коло 500 українських. З приходом Польщі майшні іх України поперх 4,000, а тепер ці школи сполінені, а-бо "затруцьовані" (заведені — на папері — польську й українську викладку мову), але на ділі це все одно, що школи польські. В р. 1930, вишкони закон, який постановляв, що який став шкільничий, який був у часі видчіх дошкільних, майшні виступи-змінює сім літ. І дійсно, польських шкіл не перемінюють, але українські даліше за-змінюють на "двомовні" школи. На 59 гімназій, що є у Східній Галичині — всього 5 українських. На базиско 800 державних фахових шкіл — нема ніодної української. Нема ніодної вчительської семінарії, ні одного українського університету. Минували роками вже доволі обмежували наших студентів вступ на "вільні фахи" в уні-верситети, але всеж такі при-

трисали, то знов наслушався. — Нарешті! — сказала голо-сина і до дверей притупив вухом. Почув, як неначе сходами надходили пару осіб. Зараз пару кроків наліво від дверей ішли до кухні, що була в сутерені саме під спальнею Дибовещого. Він чув дуже добре, що там хтось є. Скрипили сходи, чутти було обдераний шпід; до його вуха додержив шпід кількох осіб. Не міг сумніватися, що його конвентина і гримання служби нарешті вчула і вже стоїть пару кроків за дверима. Він знов заставув, та знов ніхто не обавився. Нависки, шепіт, який раніше дуже чутно, раптом згас. Він пробачив, що тільки стояв на підсідках. Сходи знов заскрипили, неначе бі паходила це одна особа і він знов почув шепіт. — Служба! — Дибовещий вже лютів аж до чорної аріїв-ля. — Служба, вчинити! — За дверима, знов заставув. — А мати бі нас мотувавали! — подумав і вихопив збанок, бунув ним у двері. Збанок розлетівся, наробивши шуму і докоту. Коли я те не-могав, став у двері біти за-малюками свідч черевиків. Нарешті став у двері гатити бляшанку мидичнею. — На вернаді сиділа ціла ро-дина з геометром і коморни-ком. Баталки про ріжні роду божевілья. Наріж на вернаді гумесний гумесний, блідий як подотні і крикнув:

— Неначет! Гість камаєся. Хочє вилонитися і демаєє хату. На вернаді сіли побідали і за-мовкли. Аж по хвилі Гараєвич промовив: — Хто би то подумав! Хто подумав би, що скаженна проявиться аж по двадятьох роках! Коли Володковий було десять років, пес вихопив з його руки хліб і тільки ле-генько скачливий його. Всі ду-мали, що то був здоровий псе, та вештї такі батько Володкова застрівля його і стерво кинув у річку. Маленка рана прихисла ще заки минула година; третій дини же не було сліду з неї. Ніхто не подумав, що то міг бути скажений псе. Аж ось біти двадятьох роках по-звезується, що в крові Володкова такі кружляє скаженнина. Не-шестя, та годі!

— Який він вилонився і по-кусав нас, то й ми покази-ли, ми же? — спитала Лєса. — Чи може скажений чоловік не-такий як псе, і не кусав? — Скажений чоловік не-приний як скажена собака, — по-вешив гумесний. — Скажена собака тільки кусав. Скажений чоловік не лиш кусав. Скажений чоловік се, ріжє, хату де-молює. — Щож ми тепер зробимо з ним? — спитала Гараєвичева, заломивши руки. — Я гадаю, що він не вилон-житься, бо двері сидні, замок і чин в бочі є вода? — Є одно й руге, — ого-родив відповім. — Я вгадую,

Великакі тигари, які ця політика потагав за собою, у Львові, де кождий не буюх покнявє тільки сам наріж до останнього. Нема ні цента ні-якої пільмоти з ні-відки. І цей саме обва є доказом живу-чости й свідомости народу, а заравом його надзвичайного нахилу до освіти, до культури. Доказом належної ошкіт, то-ж значіння, яке під часуно-пору має "Рідна Школа" для нашого народу, є ті численні ювенільні обходи, що відбува-ються даліше по цілому краю без огляду на зимову пору. А відбуваються вони і на Поді-лі і на Гуцульщині і на Бой-ківщині і на Лємківщині. О-собливо мило вражає, що й та найбальша наша західна на-ціональна станція, Лємківщи-на, додержує кроку з усім іншим частинам краю. Юве-нільні свята започаткувала ро-мада Дулинич (пов. Сініч), а за нею пішли Волиця, Морови-ця, Завада, Устрики дох, Лєсько. Та вже найуважніше-чотю було в Синоці, з участю єпископського хору з Мородова та з виступом різномовільної дітвори. На тих ювенільних об-ходах обслуговувє вештї наріж-інтелегенції, міщанство, селянство. Селянські хори чи оркестри виступають гостинно по містах, а міські по селах. Навіть у капанських тверди-нях закипало, чого доказом величавє свято в Джурині (Чортківщина). Не осталася позадз й Волиця, яка уладил-я грудні величавє ювенільне свято, "Рідної Школи" в Луцьку з дуже ріжнородною про-грамою та з реператом відомо-го письменника й публіци-ста, В. Островського. Велике, може й незатерте вражіння лишають такі свята особли-во, коли на них виступає ді-твори, "Рідної Школи". "Свято-радість та віру в краще за-втра можна було бачити на-лих усіх присутніх, коли побачили на сцені своїх малих діточок у народних строях, які вони виконували поодинокі тонки свята з великим зрозумі-нням і одушевленням. Ба-дильорь чи перебіла з того молодого покоління на всіх присутніх, що битком напов-няли сальо".

Такими словами описує до-писувач ювенільне свято "Рі-дної Школи" в Ходоріві. І це буде суцзя правда. Це саме є явним доказом, як наріж коло "Рідної Школи" об'єднується, скриплється на дві, а декуди й перероджується. Це "пер-

рождення" замітє між іншим у Львові, де кождий не буюх чинє чотю української мови на вулиці, а "сходили заявляти" 2,095 дітям львівських шкіл "Рідної Школи", що стоять під впливом своїх 114 учителів, дунає українська мо-ва у Львові не тільки в "де-рних" містах, українських то-вариствах, але й скрізь на вули-цях. Це неосподівані батьки стали свідомими. Українцями не тільки під впливом всяких інших обставин, але й під впливом власних дітей. І тут ми, "Рідної Школи", яка ві-рождає, відсвєдєє наріж.

Лєс Ясичук.

ЧИ НА ПОЛІЦІ БЮТЬ?

Перед львівським трибуна-лом відбувася розправа проти-трох поліційних агентів: Вол. Войцеховського, Ант. Коваль-чука і Рулофав Радона. Іх обвинувачував комуніст І. Де-ленбав, радше Лєвін, що во-ни злучилися над ним і ін-шими арештованими, біли та-какували їх, щоб дістати до-кази їх з'єднання.

Одні з арештованих, 19-літ-ній Шифтерський, зізнає, що по арештованню заведи її до ма-лої кімнати на поверсі. Там закинулі й коц на голову, ро-збили до нага, привязали ре-менями до лавки й накупили на неї мокре простирало. Агєнт Войцеховський сі їй на лєчє, а інші почали бити пружино-вими тростирами по пятах. По-признається, Сіджи потверди-ли клякратому оманно пере-стаї бі бити й принесли ведро на не обожений час.

Всі обвинувачені до вини не признаються. Сіджи потверди-ли клякратому оманно пере-стаї бі бити й принесли ведро на не обожений час.

Б. Грінченко.

УВАГА! — ВАЖНЕ ДЛЯ СОНОВІВЦІВ МІСТА БРУКЛІНА, Н. Я. В ЧЕТВЕР, ДІЯ 25-ГО ЛЮТОГО (ФЕВР.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКОМ НАРОДНОМ ДОМІ, 101 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ У. Н. СОЮЗА

В СПРАВИ ЗЛУКИ ВІДЛІВ. На збори прибує гол. прєдс. У. Н. Сомма, М. МУРАШКО.

Вступ тільки для членів У. Н. Союзу. Початок точно в годині 7.30 вечером.

Ді спілчуачи закликає всіх членів і урядників. Комітет злуки.

нащо вам потрібні та вода і сніжка.

— Ну? Коли ви такі догад-ливі, то скажіть!

— Ви хочете, щоб я вікна запер водою, заки ви їх запре-те віконцями. Вода і сніжка-ка стоить недалеко вікна.

— Отже ви їдїте перші! Як ви будете стояти кожо сніж-ки, ми підємо підкрадатися до віконців.

В часі чї балачки на вернаді Дибовещий далі шавів. Крістом так бин у двері, що воно розлетілося на тріски. Ітого же більше доводило до скаженнї те, що за дверми били люди. Він чув це цілком вичувно. Не годен був зблугну-ти причини, для якої вони замкнули його і не хотили ви-пустити. Чуючи за дверми шле-поту і тїху метушню, не міг сумніватися, що вони наробно дежувє його запертого. Лиш не знав, чин то робота: чи то господарь приказав зробити так, чи зробила се служба на-зласну руку?

(Далі буде).

— Треба помозикати вікон-ниця, чи заки йому приїде галка вискоцати віном. Се не галка зробити, бо віконниця замикнується зашнуром. Пляхо-дін до віконців треба при-гнупуватися до муру, щоб він а вікна не побачив нас. Ти, Юрку їди позє се крило хату до крайнього вікна наліво. Я пі-ду до крайнього направо. Ви-панє гумесний, підїдїть до середнього. Віконниця замкне-мо на команду всі нараз.

Звернувшись до огородин-ки, спитав:

— Чи сніжка є при бочі і чин в бочі є вода?

— Є одно й руге, — ого-родив відповім. — Я вгадую,

Ніякий культурний наріж не може обїтатися без шкільного Товариства, яке є національ-но-державне квітінно апарату, а в нас же не доводило в осві-ті роботи. Сільський бия-є значіння для безсмертно-го українського народу, має "Рідна Школа" в старому краю! Пам'ятаймо на це!

